

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o ustavnem sodišču obsega:

- Zakon o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 z dne 18. 3. 1994),
- Zakon o predlaganju kandidatov iz Republike Slovenije za sodnike mednarodnih sodišč – ZPKSMS (Uradni list RS, št. 64/01 z dne 3. 8. 2001),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustavnem sodišču – ZUstS-A (Uradni list RS, št. 51/07 z dne 8. 6. 2007),
- Zakon o ustavnem sodišču – uradno prečiščeno besedilo – ZUstS-UPB1 (Uradni list RS, št. 64/07 z dne 16. 7. 2007),
- Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o ustavnem sodišču – ZUstS-B (Uradni list RS, št. 109/12 z dne 31. 12. 2012).

ZAKON o ustavnem sodišču

(neuradno prečiščeno besedilo št. 4)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ustavno sodišče je najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

(2) Ustavno sodišče je v razmerju do drugih državnih organov samostojen in neodvisen državni organ.

(3) Odločbe ustavnega sodišča so obvezne.

2. člen

(1) Sedež ustavnega sodišča je v Ljubljani.

(2) Svojo organizacijo in delo ureja ustavno sodišče s poslovnikom in drugimi splošnimi akti.

3. člen

(1) Delo ustavnega sodišča je javno v skladu s tem zakonom.

(2) Ustavno sodišče z namenom odločanja o zadevah iz svoje pristojnosti zbira in obdeluje osebne podatke o udeleženkah oziroma udeležencih (v nadaljnjem besedilu: udeleženec) v postopku oziroma podatke, katere mu sporočijo udeleženci ali državni organi, organi lokalnih skupnosti ali nosilci javnih pooblastil za potrebe odločanja ustavnega sodišča.

(3) Glede obdelave in varstva osebnih podatkov iz prejšnjega odstavka ustavno sodišče uporablja zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

4. člen

(1) Udeleženci v postopku pred ustavnim sodiščem imajo pravico vpogleda v spis ves čas, ko teče postopek, druge osebe pa, če jim to dovoli predsednica oziroma predsednik ustavnega sodišča (v nadaljnjem besedilu: predsednik ustavnega sodišča).

(2) Zoper odklonitev vpogleda v spis je v roku 3 dni od vročitve sklepa dovoljen ugovor. O ugovoru odloči ustavno sodišče na nejavni seji.

5. člen

Državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil morajo dajati ustavnemu sodišču na njegovo zahtevo podatke, spise in listine na vpogled, sodišča pa tudi pravno pomoč.

6. člen

(1) O vprašanih postopka, ki niso urejena s tem zakonom, ustavno sodišče glede na pravno naravo zadeve smiselno uporablja določbe zakonov, ki urejajo postopke pred sodišči.

(2) Ustavno sodišče s poslovnikom podrobneje uredi pravila postopka, določena z zakonom.

7. člen

(1) Ustavno sodišče imenuje generalno sekretarko oziroma generalnega sekretarja ustavnega sodišča (v nadaljnjem besedilu: generalni sekretar), ki opravlja naloge, določene s tem zakonom in poslovnikom ustavnega sodišča.

(2) Ustavno sodišče imenuje svetovalce ustavnega sodišča izmed pravnih in drugih strokovnjakov.

(3) Ustavno sodišče lahko sprejema pripravnike v skladu z zakonom.

8. člen

(1) Sredstva za delo ustavnega sodišča določi državni zbor na predlog ustavnega sodišča in so sestavni del proračuna Republike Slovenije.

(2) O porabi sredstev iz prejšnjega odstavka odloča ustavno sodišče.

(3) Nadzor nad uporabo sredstev iz prvega odstavka tega člena opravlja računsko sodišče.

II. PREDSEDNIK IN SODNIKI USTAVNEGA SODIŠČA

9. člen

Za sodnico oziroma sodnika ustavnega sodišča (v nadaljnjem besedilu: sodnik ustavnega sodišča) je lahko izvoljen državljan Republike Slovenije, ki je pravni strokovnjak in je star najmanj 40 let.

10. člen

(1) Predsednika ustavnega sodišča izvolijo sodniki ustavnega sodišča izmed sebe s tajnim glasovanjem za dobo treh let. Volitve morajo biti opravljene pred iztekom mandata prejšnjega predsednika ustavnega sodišča.

(2) V odsotnosti nadomešča predsednika ustavnega sodišča podpredsednica oziroma podpredsednik ustavnega sodišča (v nadaljnjem besedilu: podpredsednik ustavnega sodišča), ki se izvoli za dobo in na način, določena v prejšnjem odstavku.

11. člen

Predsednik ustavnega sodišča obvesti predsednico oziroma predsednika republike (v nadaljnjem besedilu: predsednik republike) in državni zbor o izteku mandata sodnika ustavnega sodišča najpozneje 6 mesecev pred iztekom mandata.

12. člen

(1) Predsednik Republike Slovenije objavi v 30 dneh po prejemu obvestila iz prejšnjega člena v Uradnem listu Republike Slovenije poziv za zbiranje predlogov možnih kandidatov za sodnika ustavnega sodišča.

(2) Predloge je treba poslati v roku, ki ne sme biti krajši od 30 dni, v primeru predčasnega prenehanja mandata pa ne krajši od 15 dni po objavi poziva. Predlogi morajo biti obrazloženi, posebej mora biti priloženo pisno soglasje možnega kandidata, da je kandidaturo pripravljen sprejeti.

13. člen

(1) Predsednik republike predlaga kandidate za prosta mesta sodnikov ustavnega sodišča izmed možnih kandidatov, ki so predlagani na način iz prejšnjega člena, lahko pa predlaga tudi druge kandidate.

(2) Predsednik republike lahko predlaga tudi več kandidatov kot je prostih mest sodnikov ustavnega sodišča. Vsak predlog kandidature mora biti obrazložen, priloženo mora biti tudi pisno soglasje kandidata.

14. člen

(1) Sodnika ustavnega sodišča izvoli državni zbor s tajnim glasovanjem z večino glasov vseh poslancev.

(2) Če sodnik ustavnega sodišča ni izvoljen, predsednik republike najpozneje v 14 dneh po dnevu glasovanja v državnem zboru izvede nov postopek po 12. členu tega zakona ali v istem roku za prosta mesta sodnikov ustavnega sodišča predlaga kandidate izmed

kandidatov, ki so se prijavili na prejšnji poziv, ali druge kandidate po prvem odstavku 13. člena tega zakona.

(3) Če sodnik ustavnega sodišča tudi na podlagi novega predloga ni izvoljen, se volitve opravijo na podlagi novega postopka po 12. členu tega zakona, s tem da predsednik republike poziv objavi najpozneje v osmih dneh po dnevu glasovanja v državnem zboru. Rok za zbiranje predlogov možnih kandidatov ne sme biti krajši od 15 dni po objavi poziva.

(4) Če je predsednik republike predlagal več kandidatov, kot se voli sodnikov ustavnega sodišča, se vrstni red kandidatov na glasovnici določi z žrebom. Če noben kandidat ni dobil predpisane večine ali če je bilo izvoljenih premalo sodnikov, se volitve ponovijo med kandidati, ki so dobili največ glasov. Glasuje se o toliko kandidatih, kot je potrebno izvoliti sodnikov ustavnega sodišča. Če tudi na ponovljenih volitvah ni izvoljeno toliko kandidatov, kot je potrebno izvoliti sodnikov ustavnega sodišča, se za prosta mesta sodnikov ustavnega sodišča opravijo nove volitve na podlagi novih kandidatur.

(5) Do začetka glasovanja lahko kandidat odstopi od kandidature.

15. člen

Po izvolitvi poda sodnik ustavnega sodišča pred državnim zborom naslednjo prisego:

"Prisegam, da bom sodil po ustavi in zakonu in po svoji vesti in si z vsemi svojimi močmi prizadeval za ustavnost in zakonitost ter za varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin".

16. člen

(1) Funkcija sodnika ustavnega sodišča ni združljiva:

- s funkcijami v državnih organih, v organih lokalnih skupnostih, v organih političnih strank in v organih sindikatov,
- z delom v državnih organih, v organih lokalnih skupnostih in pri nosilcih javnih pooblastil,
- s članstvom v organih vodenja in nadzora gospodarskih družb, zavodov in zadrug,
- z opravljanjem poklica ali pridobitne dejavnosti, razen dejavnosti visokošolskega učitelja, znanstvenega delavca ali visokošolskega sodelavca.

(2) Z dnem začetka izvrševanja funkcije ustavnega sodnika preneha sodniku ustavnega sodišča funkcija ali delo iz prve oziroma druge alinee prejšnjega odstavka.

(3) Najpozneje v treh mesecih od dneva izvolitve mora izvoljeni sodnik ustavnega sodišča prenehati z opravljanjem dejavnosti iz tretje oziroma četrte alinee prvega odstavka tega člena. Če tega ne stori, mu preneha funkcija sodnika ustavnega sodišča.

17. člen

(1) Izvoljeni sodnik ustavnega sodišča začne izvrševati funkcijo ustavnega sodnika po dani prisegi.

(2) Če prejšnjemu sodniku mandatna doba še ni potekla, začne izvoljeni sodnik ustavnega sodišča izvrševati funkcijo ustavnega sodnika z dnem izteka mandatne dobe prejšnjega sodnika.

(3) V primeru iz tretjega odstavka prejšnjega člena začne izvoljeni sodnik ustavnega sodišča izvrševati funkcijo ustavnega sodnika z dnem prenehanja opravljanja nezdružljive dejavnosti.

17.a člen

(1) Če predsednik republike hkrati predlaga kandidate za več prostih mest sodnikov ustavnega sodišča, ki se jim izteče mandat na isti dan, pa državni zbor ne izvoli kandidatov za vsa prosta mesta, se v primeru, ko izvolitev novih sodnikov pred iztekom mandata prejšnjih sodnikov ni več mogoča, določi z žrebom, kateri izmed sodnikov, ki se jim mandatna doba izteka, bodo po izteku mandata opravljali funkcijo sodnika do izvolitve novih sodnikov.

(2) Žreb iz prejšnjega odstavka se izvede na seji ustavnega sodišča na način, določen s poslovnikom ustavnega sodišča, ob navzočnosti predsednice oziroma predsednika državnega zbora (v nadaljnjem besedilu: predsednik državnega zbora).

(3) Žreb se opravi najpozneje deset dni pred iztekom mandata sodnika ustavnega sodišča, če to ni mogoče, pa najkasneje naslednji dan, ko je znan izid volitev v državnem zboru.

(4) Po opravljenem postopku žreba iz prejšnjih odstavkov ustavno sodišče v Uradnem listu Republike Slovenije objavi osebno ime sodnika ustavnega sodišča, ki nadaljuje z opravljanjem funkcije.

18. člen

(1) Sodniki ustavnega sodišča uživajo enako imuniteto kot poslanci državnega zbora.

(2) Državni zbor odloči o zahtevi pristojnega organa za začetek kazenskega postopka zoper sodnika ustavnega sodišča po predhodnem mnenju ustavnega sodišča najpozneje v 30 dneh od dneva vložitve zahteve. Ustavno sodišče mora dati predhodno mnenje v roku osmih dni od dneva, ko je seznanjeno z zahtevo pristojnega organa za začetek kazenskega postopka.

19. člen

(1) Državni zbor na predlog predsednika republike predčasno razreši sodnika ustavnega sodišča v primerih, ki jih določa ustava.

(2) O nastanku primera iz prejšnjega odstavka predsednik ustavnega sodišča obvesti predsednika republike.

(3) Če sodnik ustavnega sodišča sam zahteva razrešitev, pošlje predsednik ustavnega sodišča njegovo zahtevo predsedniku republike. Predsednik republike predlaga razrešitev ustavnega sodnika državnemu zboru, ki sodnika ustavnega sodišča razreši z dnem, ki ga predlaga sodnik ustavnega sodišča.

(4) Ob razrešitvi sodnika ustavnega sodišča zaradi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje s kaznijo odvzema prostosti ali zaradi trajne izgube delovne zmožnosti za opravljanje funkcije sodniku ustavnega sodišča preneha mandat naslednji dan po objavi odločitve o razrešitvi v Uradnem listu Republike Slovenije.

20. člen

(1) Sodniku ustavnega sodišča pripada službeno oblačilo, to je sodniška toga.

(2) Vrste službenih oblačil in način nošenja predpiše ustavno sodišče s poslovnikom.

III. PRISTOJNOSTI USTAVNEGA SODIŠČA

21. člen

(1) Ustavno sodišče odloča:

- o skladnosti zakonov z ustavo,
- o skladnosti zakonov in drugih predpisov z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in s splošnimi načeli mednarodnega prava,
- o skladnosti podzakonskih predpisov z ustavo in z zakoni,
- o skladnosti predpisov lokalnih skupnosti z ustavo in z zakoni,
- o skladnosti splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, z ustavo, zakoni in podzakonskimi predpisi,
- o ustavnih pritožbah zaradi kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin s posamičnimi akti,
- o sporih glede pristojnosti med državo in lokalnimi skupnostmi in med samimi lokalnimi skupnostmi,
- o sporih glede pristojnosti med sodišči in drugimi državnimi organi,
- o sporih o pristojnostih med državnim zborom, predsednikom republike in vlado,
- o odgovornosti predsednika republike iz 109. člena ustave in predsednika vlade ter ministrov iz 119. člena ustave,
- o protiustavnosti aktov in delovanja političnih strank,
- o pritožbah v postopku potrditve poslanskih mandatov,
- v drugih zadevah, ki so mu naložene z zakoni.

(2) V postopku ratifikacije mednarodne pogodbe ustavno sodišče izreka mnenje o njeni skladnosti z ustavo na način, ki ga določa ta zakon.

(3) Pri odločanju o zadevah iz pristojnosti iz prve do pete alineje prvega odstavka tega člena odloča ustavno sodišče tudi o ustavnosti in zakonitosti postopkov, po katerih so bili ti akti sprejeti.

21.a člen

(1) Vloge, naslovljene na ustavno sodišče, za katere po določbah prejšnjega člena ni pristojno ustavno sodišče, rešuje generalni sekretar ustavnega sodišča.

(2) V primerih iz prejšnjega odstavka generalni sekretar pojasni vložniku, zakaj vloge ni mogoče uvrstiti med zadeve, o katerih je pristojno odločati ustavno sodišče, in navede pogoje, pod katerimi je mogoče v skladu z določbami zakona sprožiti postopek pred ustavnim sodiščem.

(3) Generalni sekretar ustavnega sodišča odgovarja s pojasnili tudi na pritožbe in ugovore zoper odločitve ustavnega sodišča ter na vloge, glede katerih tako sklene ustavno sodišče.

IV. OCENA USTAVNOSTI IN ZAKONITOSTI PREDPISOV IN SPLOŠNIH AKTOV, IZDANIH ZA IZVRŠEVANJE JAVNIH POOBLASTIL

1. Zahteva in pobuda za začetek postopka

22. člen

(1) Postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, se začne z vložitvijo pisne zahteve predlagatelja oziroma s sklepom ustavnega sodišča o sprejetju pobude za začetek postopka.

(2) Ocena ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, obsega tudi oceno skladnosti zakonov in drugih predpisov z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in s splošnimi načeli mednarodnega prava.

23. člen

(1) Sodišče, ki pri odločanju meni, da je zakon ali del zakona, ki bi ga moralo uporabiti, protiustaven, prekine postopek in z zahtevo začne postopek za oceno njegove ustavnosti.

(2) Če vrhovno sodišče meni, da je zakon ali del zakona, ki bi ga moralo uporabiti, protiustaven, prekine postopek v vseh zadevah, pri katerih mora pri odločanju o pravnih sredstvih uporabiti takšen zakon ali del zakona, in z zahtevo začne postopek za oceno njegove ustavnosti.

(3) Če je vrhovno sodišče z zahtevo začelo postopek za oceno ustavnosti zakona ali dela zakona, lahko sodišče, ki bi moralo pri odločanju uporabiti ta zakon ali del zakona, prekine postopek do končne odločitve ustavnega sodišča, ne da bi s posebno zahtevo tudi samo začelo postopek za oceno ustavnosti zakona ali dela zakona.

23.a člen

(1) Z zahtevo lahko začnejo postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil:

- državni zbor,
- tretjina poslancev,
- državni svet,
- vlada,
- varuh človekovih pravic, če meni, da predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, nedopustno posega v človekove pravice ali temeljne svoboščine,
- informacijski pooblaščenec, če nastane vprašanje ustavnosti ali zakonitosti v zvezi s postopkom, katerega vodi,
- Banka Slovenije in računsko sodišče, če nastane vprašanje ustavnosti ali zakonitosti v zvezi s postopki, ki jih vodita,
- generalni državni tožilec, če nastane vprašanje ustavnosti v zvezi z zadevo, ki jo obravnava državno tožilstvo,
- predstavniški organ samoupravne lokalne skupnosti, če se posega v ustavni položaj ali v ustavne pravice samoupravne lokalne skupnosti,
- reprezentativno združenje samoupravnih lokalnih skupnosti, če so ogrožene pravice samoupravnih lokalnih skupnosti,

- reprezentativni sindikat za območje države za posamezno dejavnost ali poklic, če so ogrožene pravice delavcev.

(2) Predlagateljica oziroma predlagatelj (v nadaljnjem besedilu: predlagatelj) iz prejšnjega odstavka ni upravičen vložiti zahteve za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisov in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, ki jih je sam sprejel.

24. člen

(1) Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, lahko da, kdor izkaže pravni interes.

(2) Pravni interes je podan, če predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnica oziroma pobudnik (v nadaljnjem besedilu: pobudnik) predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj.

(3) Kadar podzakonski predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, učinkuje neposredno in posega v pravice, pravne interese oziroma v pravni položaj pobudnika, se pobuda lahko vloži v enem letu od njegove uveljavitve oziroma v enem letu od dneva, ko je pobudnik izvedel za nastanek škodljivih posledic.

24.a člen

(1) Če udeleženca v postopku pred ustavnim sodiščem zastopa pooblaščenka oziroma pooblaščenec (v nadaljnjem besedilu: pooblaščenec), mora predložiti pooblastilo, ki je dano posebej za postopek pred ustavnim sodiščem.

(2) Pooblaščenec, ki ni odvetnik, mora imeti posebno pooblastilo za prenos pooblastila za zastopanje v postopku pred ustavnim sodiščem na drugo osebo.

24.b člen

- (1) Zahteva mora vsebovati naslednje podatke:
- navedbo členov predpisa, ki se z zahtevo izpodbijajo,
 - navedbo številke Uradnega lista Republike Slovenije ali drugega uradnega glasila, v katerem je bil izpodbijani predpis objavljen,
 - navedbo razlogov neskladnosti z ustavo ali zakonom,
 - podatke o izpolnjevanju z zakonom določenih pogojev za vložitev zahteve, in
 - druge podatke, ki jih določi poslovnik ustavnega sodišča.

(2) Pobuda mora vsebovati poleg podatkov iz prejšnjega odstavka še podatke, iz katerih je razvidno, da izpodbijani predpis neposredno posega v pobudnikove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj, in dokazilo o pobudnikovem pravnem statusu, kadar vlagatelj ni fizična oseba. Pobudnik mora predložiti tudi ustrezne listine, na katere se sklicuje za utemeljitev svojega pravnega interesa.

(3) Če se po vložitvi pobude spremenijo okoliščine, ki so pomembne za obstoj pravnega interesa, ustavno sodišče pobudnika pozove, naj v določenem roku izkaže okoliščine, iz katerih je razvidno, da predpis še vedno neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj.

25. člen

(1) Ustavno sodišče zavrže zahtevo, če niso izpolnjeni pogoji iz 21., 23., 23.a, 24.a, prvega odstavka 24.b in 47. člena tega zakona.

(2) Ustavno sodišče ustavi postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti, če predlagatelj pred sprejemom odločitve umakne zahtevo.

(3) Ustavno sodišče zavrže pobudo, če niso izpolnjeni pogoji iz 21., 24., 24.a, drugega odstavka 24.b in 47. člena tega zakona.

(4) Ustavno sodišče ustavi postopek za preizkus pobude ali postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti:

- če pobudnik pred sprejemom odločitve pobudo umakne,
- če pobudnik v določenem roku ne da zahtevanih podatkov.

2. Postopek preizkusa pobude

26. člen

(1) Pobudo preizkusi najprej z razporedom dela določeni sodnik ustavnega sodišča, ki zbere podatke in pojasnila, potrebna za odločitev, ali naj ustavno sodišče začne postopek.

(2) Ustavno sodišče pobudo zavrne, če je očitno neutemeljena ali če od odločitve ni pričakovati rešitve pomembnega pravnega vprašanja.

(3) O sprejetju oziroma zavrnitvi pobude odloči ustavno sodišče s sklepom z večino glasov navzočih sodnikov. Sklep o zavrnitvi pobude mora biti obrazložen.

(4) Kadar ustavno sodišče pobudo sprejme, lahko takoj nadaljuje z odločanjem o stvari sami, če je dejansko stanje pojasnjeno in če je bila ob preizkusu pobude nasprotnemu udeležencu dana možnost, da se izjavi.

3. Pripravljalni postopek

27. člen

Zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, in pobudo, na podlagi katere je ustavno sodišče začelo postopek, obravnava ustavno sodišče v pripravljalnem postopku.

28. člen

(1) Ustavno sodišče pošlje organu, ki je izdal predpis oziroma splošni akt za izvrševanje javnih pooblastil (nasprotni udeleženec), zahtevo oziroma pobudo in sklep o sprejetju pobude ter mu določi primeren rok za odgovor oziroma za dopolnitev odgovora, če je bil odgovor že dan v postopku preizkusa pobude.

(2) Ustavno sodišče lahko pridobi potrebna pojasnila tudi od drugih udeležencev v postopku ter od državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil;

lahko pridobi tudi mnenja strokovnjakov, strokovnih in drugih organizacij, zasliši priče in izvedence ter izvede druge dokaze, ali pridobi posamezne dokaze od drugih sodišč ali drugih organov.

(3) Če predlagatelj zahteve ali pobudnik v določenem roku ne da podatkov, potrebnih za nadaljevanje postopka, lahko ustavno sodišče s sklepom ustavi postopek.

29. člen

Ko je pripravljalni postopek končan, ustavno sodišče odloči, ali bo zadevo obravnavalo na nejavni seji ali na javni obravnavi.

30. člen

Pri odločanju o ustavnosti in zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, ustavno sodišče ni vezano na predlog iz zahteve oziroma pobude. Ustavno sodišče lahko oceni tudi ustavnost in zakonitost drugih določb istega ali drugega predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, katerih ocena ustavnosti ali zakonitosti ni bila predlagana, če so te določbe v medsebojni zvezi ali če je to nujno za rešitev zadeve.

31. člen

(1) Pri odločanju o posamezni zadevi lahko ustavno sodišče sodnika ustavnega sodišča izloči ob smiselni uporabi izločitvenih razlogov v postopkih pred sodišči.

- (2) Ni izločitveni razlog po prejšnjem odstavku:
- sodelovanje v zakonodajnem postopku oziroma pri sprejemanju drugih spodbijanih predpisov ali splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, pred izvolitvijo za ustavnega sodnika,
 - izražanje znanstvenega mnenja o pravnemu vprašanju, ki bi lahko bilo pomembno za postopek.

32. člen

Takoj ko sodnik ustavnega sodišča izve za kakšen razlog svoje izločitve iz prejšnjega člena, mora prenehati z delom v tej zadevi in to sporočiti predsedniku ustavnega sodišča.

33. člen

(1) Zahtevo za izločitev lahko vložijo udeleženci v postopku najpozneje do začetka javne obravnave, če je ta razpisana, sicer pa do začetka nejavne seje ustavnega sodišča, na kateri se o zadevi odloča. Zahteva mora biti obrazložena.

(2) Sodnik ustavnega sodišča, katerega izločitev se zahteva, se ima pravico izreči o navedbah v zahtevi, pri odločanju o svoji izločitvi pa ne sodeluje. O izločitvi sodnika ustavnega sodišča odloči ustavno sodišče na nejavni seji. Pri enakem številu glasov odloči glas predsedujočega.

34. člen

(1) V postopku pred ustavnim sodiščem nosi vsak udeleženec svoje stroške, če ustavno sodišče ne odloči drugače.

(2) Če udeleženec zaradi neopravičene odsotnosti ali zaradi nepripravljenosti ali iz drugih razlogov ne da za odločanje sodišča potrebnih podatkov in je zato potrebno preložiti obravnavo, lahko ustavno sodišče sklene, da se obravnava preloži na stroške udeleženca.

34.a člen

(1) Ustavno sodišče lahko udeleženca v postopku ali njegovega pooblaščenca kaznuje z denarno kaznijo od 100 eurov do 2.000 eurov, če zlorablja pravice, ki jih ima po tem zakonu.

(2) Ustavno sodišče lahko pooblaščenca udeleženca v postopku, ki je odvetnik, kaznuje z denarno kaznijo iz prejšnjega odstavka, če vloga ne vsebuje bistvenih sestavin, ki so določene z zakonom.

4. Obravnavanje

35. člen

(1) Ustavno sodišče obravnava zadevo na nejavni seji ali na javni obravnavi. Na nejavni seji oziroma na javni obravnavi mora biti navzoča večina vseh sodnikov ustavnega sodišča.

(2) Predsednik ustavnega sodišča lahko razpiše javno obravnavo na lastno pobudo ali na predlog udeležencev v postopku. Predsednik ustavnega sodišča mora razpisati javno obravnavo na predlog treh sodnikov.

36. člen

(1) Na javno obravnavo ustavno sodišče povabi udeležence v postopku, predstavnike oziroma zastopnike in pooblaščenca udeležencev v postopku in druge osebe, za katere meni, da je potrebna njihova udeležba na javni obravnavi.

(2) Izostanek udeležencev in drugih vabljenih oseb ne preprečuje ustavnemu sodišču, da izvede postopek in odloči v zadevi.

37. člen

Ustavno sodišče lahko izključi javnost obravnave ali njenega dela, če to zahtevajo razlogi varovanja morale, javnega reda, varnosti države ali pravic zasebnosti in osebnostnih pravic.

38. člen

(1) O izključitvi javnosti odloči ustavno sodišče s sklepom, ki mora biti obrazložen.

(2) Zoper sklep o izključitvi javnosti ni pritožbe.

38.a člen

(1) Udeleženci v postopku, njihovi zakoniti zastopniki ter pooblaščenci udeležencev se v odločbah in sklepih ustavnega sodišča navedejo s polnim osebnim imenom, z navedbo imena pravne osebe oziroma organa ter z navedbo kraja, kjer imajo prebivališče oziroma sedež.

(2) Zaradi varstva zasebnosti udeleženca v postopku lahko ustavno sodišče samo ali na predlog predlagatelja ali pobudnika odloči, da se v odločbi ali sklepu ne navedejo osebni podatki udeleženca v postopku ali osebni podatki drugega posameznika. Predlog mora biti vložen hkrati z zahtevo oziroma s pobudo.

(3) O predlogu iz prejšnjega odstavka odloči ustavno sodišče. Če ustavno sodišče predlog zavrne, mora biti sklep obrazložen.

(4) Kadar ustavno sodišče odloči, da se v odločbi ali sklepu ne navedejo osebni podatki udeleženca v postopku ali drugega posameznika, teh tudi ni mogoče razkriti drugim osebam, ki bi jim bil v skladu z določbami tega zakona dovoljen vpogled v spis, in tudi ne posredovati javnosti. Posredovanje navedenih podatkov javnosti tudi ni dovoljeno, preden ustavno sodišče odloči o predlogu iz drugega odstavka tega člena.

39. člen

(1) Ustavno sodišče sme do končne odločitve v celoti ali delno zadržati izvršitev zakona ali drugega predpisa ali splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil, če bi zaradi njegovega izvrševanja lahko nastale težko popravljive škodljive posledice.

(2) Če udeleženec v postopku predlaga zadržanje iz prejšnjega odstavka, pa ustavno sodišče meni, da niso izpolnjeni pogoji za zadržanje, predlog s sklepom zavrne. Če ustavno sodišče ne odloči drugače, obrazložitev sklepa o zavrnitvi predloga vsebuje le navedbo pravne podlage za sprejem odločitve in sestavo ustavnega sodišča.

(3) Če ustavno sodišče zadrži izvrševanje predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, lahko hkrati določi, na kakšen način se odločitev izvrši.

(4) Sklep, s katerim se zadrži izvrševanje predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, mora biti obrazložen.

(5) Sklep iz prejšnjega odstavka se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in v uradnem glasilu, v katerem je bil objavljen predpis oziroma splošni akt za izvrševanje javnih pooblastil. Zadržanje začne učinkovati naslednji dan po objavi sklepa v Uradnem listu Republike Slovenije, v primeru javne razglasitve sklepa, pa z dnevom njegove razglasitve.

5. Odločanje

40. člen

(1) Po končanem obravnavanju ustavno sodišče odloči na nejavni seji z odločbo.

(2) Če je potrebno, določi ustavno sodišče, kateri organ mora izvršiti odločbo in na kakšen način. Odločba mora biti obrazložena.

(3) Sodnik, ki ne soglaša z odločitvijo ali z obrazložitvijo odločbe, lahko napove ločeno mnenje, ki ga mora predložiti v roku, določenem s poslovnikom ustavnega sodišča.

41. člen

(1) Na nejavni seji mora biti navzoča večina vseh sodnikov ustavnega sodišča.

(2) O glavni stvari v zadevah iz 21. člena tega zakona odloči ustavno sodišče z večino glasov vseh sodnikov, če ni s tem zakonom določeno drugače. O drugih vprašanih odloči s sklepom z večino glasov navzočih sodnikov. O ustavitvi postopka zaradi umika zahteve ali pobude odloči z razporedom dela določeni sodnik ustavnega sodišča.

(3) Predsednik in sodniki ustavnega sodišča se ne smejo vzdržati glasovanja.

(4) Zoper odločbe in sklepe, izdane v zadevah iz pristojnosti ustavnega sodišča, ni dovoljena pritožba.

42. člen

Odločbe ustavnega sodišča se objavljajo v Uradnem listu Republike Slovenije ter v uradnem glasilu, v katerem je bil objavljen predpis oziroma splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil. Po odločitvi ustavnega sodišča se objavljajo tudi njegovi sklepi.

6. Pravne posledice odločitve

43. člen

Ustavno sodišče lahko v celoti ali delno razveljavi zakon, ki ni v skladu z ustavo. Razveljavitev začne učinkovati naslednji dan po objavi odločbe o razveljavitvi, oziroma po poteku roka, ki ga je določilo ustavno sodišče.

44. člen

Zakon ali del zakona, ki ga je ustavno sodišče razveljavilo, se ne uporablja za razmerja, nastala pred dnem, ko je razveljavitev začela učinkovati, če do tega dne o njih ni bilo pravnomočno odločeno.

45. člen

(1) Protiustavne ali nezakonite podzakonske predpise ali splošne akte, izdane za izvrševanje javnih pooblastil, ustavno sodišče odpravi ali razveljavi.

(2) Ustavno sodišče odpravi protiustavne ali nezakonite podzakonske predpise ali splošne akte, izdane za izvrševanje javnih pooblastil, kadar ugotovi, da je potrebno odpraviti škodljive posledice, ki so nastale zaradi protiustavnosti ali nezakonitosti. Odprava učinkuje za nazaj.

(3) V drugih primerih ustavno sodišče razveljavi protiustavne ali nezakonite podzakonske predpise ali splošne akte, izdane za izvrševanje javnih pooblastil. Razveljavitve učinkuje za naprej od naslednjega dne po objavi odločbe ustavnega sodišča o razveljavitvi oziroma po poteku roka, ki ga določi ustavno sodišče. V primeru razveljavitve se smiselno uporablja določba 44. člena tega zakona.

46. člen

(1) Vsakdo, ki so mu na podlagi odpravljenega podzakonskega predpisa oziroma splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, nastale škodljive posledice, lahko zahteva njihovo odpravo. Če so posledice nastale s posamičnim aktom, sprejetim na podlagi odpravljenega predpisa oziroma splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, ima upravičeni pravico zahtevati spremembo ali odpravo posamičnega akta pri organu, ki je odločil na prvi stopnji.

(2) Spremembo oziroma odpravo posamičnega akta iz prejšnjega odstavka lahko upravičena oseba zahteva v treh mesecih od dneva objave odločbe ustavnega sodišča, če od vročitve posamičnega akta do vložitve pobude ali zahteve ni preteklo več kot eno leto.

(3) Če so posledice nastale neposredno na podlagi predpisa ali drugega splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, ki ga je ustavno sodišče odpravilo, se odprava posledic zahteva od organa, ki je izdal predpis oziroma splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil. Upravičena oseba poda zahtevo v rokih iz prejšnjega odstavka tega člena.

(4) Če ni mogoče odpraviti posledic po prejšnjih odstavkih, lahko upravičena oseba zahteva odškodnino pred sodiščem.

47. člen

(1) Če se z zahtevo ali s pobudo izpodbija predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, ki v času vložitve zahteve ali pobude ne velja več, niso pa bile odpravljene posledice njegove neustavnosti oziroma nezakonnosti, ustavno sodišče odloči o njegovi ustavnosti oziroma zakonitosti. Pri podzakonskih predpisih ali splošnih aktih, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, ustavno sodišče odloči, ali ima njegova ugotovitev učinek razveljavitve ali odprave.

(2) Če je med postopkom pred ustavnim sodiščem predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, v izpodbijanem delu prenehal veljati ali je bil spremenjen ali dopolnjen, ustavno sodišče odloči o njegovi ustavnosti oziroma zakonitosti, če predlagatelj ali pobudnik izkaže, da so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka.

48. člen

(1) Če ustavno sodišče oceni, da je zakon, drug predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, protiustaven ali nezakonit zato, ker določenega vprašanja, ki bi ga moral urediti, ne ureja ali ga ureja na način, ki ne omogoča razveljavitve oziroma odprave, sprejme o tem ugotovitveno odločbo.

(2) Zakonodajalec oziroma organ, ki je izdal protiustaven oziroma nezakonit predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, mora ugotovljeno protiustavnost oziroma nezakonnost odpraviti v roku, ki ga določi ustavno sodišče.

7. Smiselna uporaba določb tega poglavja v drugih postopkih

49. člen

(1) Določbe IV. poglavja tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za postopek in odločanje o drugih zadevah iz pristojnosti ustavnega sodišča, kolikor ni drugače določeno s tem zakonom.

(2) S poslovnikom ustavnega sodišča se določi, katere podatke morajo vsebovati vloge v drugih zadevah iz pristojnosti ustavnega sodišča, če niso določeni že z zakonom.

V. USTAVNA PRITOŽBA

50. člen

(1) Ustavna pritožba se lahko vloži zaradi kršitve človekove pravice ali temeljne svoboščine zoper posamični akt, s katerim je državni organ, organ lokalne skupnosti ali nosilec javnih pooblastil odločil o pravici, obveznosti ali pravni koristi posameznika ali pravne osebe, pod pogoji, ki jih določa ta zakon.

(2) Varuh človekovih pravic lahko ob pogojih, ki jih določa ta zakon, vloži ustavno pritožbo v zvezi s posamično zadevo, ki jo obravnava.

(3) Če pritožnico oziroma pritožnika (v nadaljnjem besedilu: pritožnik) v postopku z ustavno pritožbo zastopa pooblaščenec, mora ta predložiti pooblastilo, ki je dano posebej za postopek z ustavno pritožbo. Pooblastilo mora biti izdano po vročitvi posamičnega akta, zoper katerega se vlaga ustavna pritožba. Za prenos pooblastila za zastopanje velja drugi odstavek 24.a člena tega zakona.

51. člen

(1) Ustavna pritožba se lahko vloži šele, ko so izčrpana vsa pravna sredstva.

(2) Pred izčrpanjem izrednih pravnih sredstev lahko ustavno sodišče izjemoma odloča o ustavni pritožbi, če je zatrjevana kršitev očitna in če bi z izvršitvijo posamičnega akta nastale za pritožnika nepopravljive posledice.

52. člen

(1) Ustavna pritožba se vloži v 60 dneh od dneva vročitve posamičnega akta, zoper katerega je mogoča ustavna pritožba.

(2) Varuh človekovih pravic vloži ustavno pritožbo s soglasjem tistega, katerega človekove pravice ali temeljne svoboščine v posamični zadevi varuje.

(3) V posebno utemeljenih primerih lahko ustavno sodišče izjemoma odloča o ustavni pritožbi, ki je vložena po izteku roka iz prvega odstavka tega člena.

53. člen

- (1) Ustavna pritožba mora vsebovati navedbe o:
- posamičnem aktu, ki se izpodbija, z navedbo organa, ki ga je izdal, z njegovo opravnilno številko in z datumom izdaje,
 - domnevno kršenih človekovih pravicah ali temeljnih svoboščinah,
 - razlogih, s katerimi se utemeljujejo kršitve,
 - datumu, ko je bil pritožniku vročen posamični akt, ki ga izpodbija,
 - polnem osebnem imenu pritožnika in naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, če gre za fizično osebo, oziroma imenu ter sedežu, če gre za pravno osebo, državni organ, nosilca javnega pooblastila ali drug pravni subjekt, ter o osebnem imenu, nazivu ali funkciji njegovega zastopnika,
 - drugih podatkih, ki jih določa poslovnik ustavnega sodišča.

(2) Ustavna pritožba se vloži pisno. Ustavni pritožbi je treba priložiti kopijo posamičnega akta, ki ga pritožnik izpodbija, in vse druge posamične akte, ki so bili v zvezi z izpodbijanim posamičnim aktom izdani v postopkih pred pristojnimi organi v zadevi, ter ustrezne listine, na katere pritožnik opira svojo ustavno pritožbo.

1. Postopek preizkusa ustavne pritožbe

54. člen

(1) O tem, ali bo začelo postopek na podlagi ustavne pritožbe, odloči ustavno sodišče v senatu treh sodnikov ustavnega sodišča (v nadaljnjem besedilu: senat) na nejavni seji.

(2) V zadevah ustavnih pritožb o predlogu iz drugega odstavka 38.a člena in o kaznovanju po 34.a členu tega zakona odloči senat.

(3) O ustavitvi postopka zaradi umika ustavne pritožbe odloči z razporedom dela določeni sodnik ustavnega sodišča.

55. člen

(1) Če je ustavna pritožba pomanjkljiva, ker ne vsebuje vseh zahtevanih podatkov ali listin iz 53. člena tega zakona, in je ustavno sodišče ne more preizkusiti, z razporedom dela določeni sodnik ustavnega sodišča pozove pritožnika, naj jo v določenem roku dopolni.

(2) Če je pritožnik pred vložitvijo ustavne pritožbe že prejel pojasnilo generalnega sekretarja ustavnega sodišča iz drugega odstavka 21.a člena tega zakona, pod katerimi pogoji je mogoče vložiti ustavno pritožbo in kaj mora ta vsebovati, ustavno sodišče odloči o ustavni pritožbi, ne da bi pritožnika pozivalo k njeni dopolnitvi.

55.a člen

(1) Ustavna pritožba ni dovoljena, če ne gre za kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki bi imela hujše posledice za pritožnika.

(2) Šteje se, da ne gre za kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki bi imela hujše posledice za pritožnika, kadar gre za posamične akte:

- izdane v sporih majhne vrednosti po določbah zakona, ki ureja pravdni postopek, oziroma v drugih sporih, če vrednost spornega predmeta za pritožnika ne presega

- zneska, ki je določen za opredelitev spora majhne vrednosti v zakonu, ki ureja pravdni postopek,
- če se z ustavno pritožbo izpodbija le odločitev o stroških postopka,
 - izdane v sporih zaradi motenja posesti,
 - izdane v zadevah prekrškov.

(3) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko ustavno sodišče v posebno utemeljenih primerih izjemoma odloča o ustavni pritožbi zoper posamične akte iz prejšnjega odstavka. Za posebej utemeljen primer gre, če gre za odločitev o pomembnem ustavnopravnem vprašanju, ki presega pomen konkretne zadeve.

55.b člen

- (1) Ustavna pritožba se zavrže:
- če ne gre za posamičen akt državnega organa, organa lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil, s katerim bi bilo odločeno o pritožnikovi pravici, obveznosti ali o pravni koristi,
 - če pritožnik nima pravnega interesa za odločitev o ustavni pritožbi,
 - če ni dovoljena, razen v primeru iz tretjega odstavka prejšnjega člena,
 - če je prepozna, razen v primeru iz tretjega odstavka 52. člena tega zakona,
 - če niso izčrpana pravna sredstva, razen v primeru iz drugega odstavka 51. člena tega zakona,
 - če jo je vložila neupravičena oseba,
 - če v primeru iz prvega odstavka 55. člena tega zakona pritožnik vloge ne dopolni v skladu s pozivom ustavnega sodišča,
 - če je v primeru iz drugega odstavka 55. člena tega zakona tako nepopolna, da je ustavno sodišče ne more preizkusiti.

- (2) Ustavna pritožba se sprejme v obravnavo:
- če gre za kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki je imela hujše posledice za pritožnika, ali
 - če gre za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve.

(3) Postopek za preizkus ustavne pritožbe oziroma postopek odločanja o ustavni pritožbi se ustavi, če pritožnik umakne ustavno pritožbo.

55.c člen

(1) O zavrženju oziroma o sprejetju ustavne pritožbe odloči senat soglasno s sklepom.

(2) Če senat ni soglasen o tem, ali so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 55.b člena, se ustavna pritožba zavrže, če se za njeno zavrženje v 15 dneh pisno izreče pet sodnikov ustavnega sodišča.

(3) Če senat ni soglasen o tem, ali so izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 55.b člena, je ustavna pritožba sprejeta v obravnavo, če se za njen sprejem v 15 dneh izrečejo katerikoli trije sodniki ustavnega sodišča.

(4) Če senat ne odloči drugače, obrazložitev sklepa o zavrženju ali o nesprejemu ustavne pritožbe vsebuje samo navedbo razloga iz prvega ali drugega odstavka prejšnjega člena tega zakona in sestavo senata ustavnega sodišča.

2. Obravnavanje in odločanje

56. člen

(1) Če ustavno sodišče sprejme ustavno pritožbo v obravnavo, o tem obvesti organ, ki je izdal izpodbijani posamični akt. Z razporedom dela določeni sodnik ustavnega sodišča lahko od organa, ki je izdal izpodbijani posamični akt, zahteva podatke in pojasnila, potrebne za odločitev.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka se ustavna pritožba pošlje osebam, ki so bile udeležene v postopku izdaje izpodbijanega posamičnega akta, če je bilo z njim odločeno o njihovi pravici, obveznosti ali pravni koristi, da se o njej v določenem roku izjavijo.

57. člen

Če je ustavna pritožba sprejeta, jo obravnava ustavno sodišče praviloma na nejavni seji, lahko pa razpiše javno obravnavo.

58. člen

Če je ustavna pritožba sprejeta, lahko senat ali ustavno sodišče na nejavni seji zadrži izvršitev posamičnega akta, ki se z ustavno pritožbo spodbija, če bi z izvršitvijo lahko nastale težko popravljive škodljive posledice.

59. člen

(1) Ustavno sodišče z odločbo ustavno pritožbo kot neutemeljeno zavrne ali pa ji ugodi in posamični akt v celoti ali deloma odpravi ali razveljavi in zadevo vrne organu, ki je pristojen za odločanje.

(2) Če izpodbijani posamični akt temelji na predpisu ali na splošnem aktu, izdanem za izvrševanje javnih pooblastil, za katerega ustavno sodišče oceni, da bi bil lahko protiustaven ali nezakonit, začne postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti takšnega predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, in odloči ob uporabi določb IV. poglavja tega zakona.

(3) Če je ustavno sodišče že odločilo o enakem ustavnopravnem primeru tako, da je pritožniku ugodilo, izda odločbo, s katero ugodi ustavni pritožbi, posamični akt v celoti ali deloma razveljavi ali odpravi in vrne zadevo organu, ki je pristojen za odločanje, senat, ki lahko v takšnem primeru odloči tudi po 60. členu tega zakona.

60. člen

(1) Če ustavno sodišče razveljavi ali odpravi posamični akt, lahko odloči tudi o sporni pravici oziroma svoboščini, če je to nujno zaradi odprave posledic, ki so na podlagi odpravljenega posamičnega akta že nastale ali če to terja narava ustavne pravice oziroma svoboščine, in če je na podlagi podatkov v spisu možno odločiti.

(2) Odločbo iz prejšnjega odstavka izvrši organ, ki je pristojen za izvršitev posamičnega akta, ki ga je ustavno sodišče razveljavilo ali odpravilo in nadomestilo s svojo odločbo. Če po veljavnih predpisih ni pristojnega organa, ga določi ustavno sodišče.

VI. SPORI GLEDE PRISTOJNOSTI

61. člen

(1) Zahtevo za odločitev o sporu glede pristojnosti med sodišči in drugimi državnimi organi in o sporu glede pristojnosti med državnim zborom, predsednikom republike in vlado lahko prizadeti organ vloži v roku 90 dni od dneva, ko je zvedel, da je drug organ posegel v njegovo pristojnost ali jo prevzel.

(2) Če pride do spora o pristojnosti zato, ker več organov zavrača pristojnost v posamezni zadevi, lahko zahteva rešitev spora o pristojnosti organ, kateremu je bila zadeva odstopljena, pa meni, da zanjo ni pristojen.

(3) Pobudo za rešitev spora o pristojnosti lahko vloži tudi stranka v postopku, zaradi katerega je prišlo do spora o pristojnosti.

(4) Ustavno sodišče z odločbo ugotovi, kateri organ je pristojen, lahko pa tudi razveljavi oziroma odpravi predpis, splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, katerega protiustavnost ali nezakonitost je pri tem ugotovilo.

62. člen

Za spore glede pristojnosti med državo in lokalnimi skupnostmi in med samimi lokalnimi skupnostmi se smiselno uporabljajo določbe prejšnjega člena.

VII. POSTOPEK UGOTAVLJANJA ODGOVORNOSTI PREDSEDNIKA REPUBLIKE, PREDSEDNIKA VLADE ALI MINISTROV

63. člen

(1) Državni zbor odloča o obtožbi zoper predsednika republike z večino glasov vseh poslancev. Sklep o obtožbi pošlje predsednik državnega zbora predsedniku ustavnega sodišča.

(2) Sklep o obtožbi zoper predsednika republike mora vsebovati opis zatrjevane kršitve ustave oziroma hujše kršitve zakona in predlog dokazov o kršitvi ustave oziroma hujše kršitve zakona.

(3) V času od razpisa volitev za predsednika republike pa do razglasitve volilnih rezultatov za predsednika republike ni dopustno vložiti sklepa o obtožbi zoper predsednika republike.

64. člen

(1) Sklep o obtožbi pošlje ustavno sodišče predsedniku republike, ki lahko na obtožbo odgovori.

(2) Ustavno sodišče opravi javno obravnavo, na kateri od državnega zbora pooblaščen predstavnik zastopa obtožbo.

(3) Z dvotretjinsko večino glasov vseh sodnikov lahko ustavno sodišče odloči, da predsednik republike do odločitve o obtožbi začasno ne sme opravljati svoje funkcije.

(4) Na javni obravnavi ima pravico biti navzoč predsednik republike.

65. člen

(1) Če ustavno sodišče ugotovi, da obtožba ni utemeljena, z odločbo oprosti obtoženega.

(2) Če ustavno sodišče ugotovi kršitev ustave ali hujšo kršitev zakona, z odločbo ugotovi utemeljenost obtožbe, lahko pa odloči tudi, da predsedniku republike preneha funkcija. Odločitev o utemeljenosti obtožbe in odločitev o prenehanju funkcije sprejme ustavno sodišče z dvotretjinsko večino glasov vseh sodnikov.

(3) Če je zoper predsednika republike uveden kazenski postopek, lahko ustavno sodišče počaka s svojo odločitvijo do odločitve v kazenskem postopku.

(4) Če predsednik republike med postopkom odstopi oziroma če mu preneha mandat, ustavno sodišče ustavi postopek. Ustavno sodišče postopek nadaljuje, če obtoženi ali državni zbor to zahteva.

66. člen

Določbe tega poglavja se smiselno uporabljajo v postopku obtožbe zoper predsednika vlade ali ministra.

67. člen

V postopku ugotavljanja odgovornosti predsednika republike, predsednika vlade ali ministrov se ustavno sodišče o vprašanjih, ki niso urejena v določbah tega poglavja, ravna po načelih kazenskega postopka, ki so določena v ustavi in zakonu.

VIII. ODLOČANJE O PROTIUSTAVNOSTI AKTOV IN DELOVANJA POLITIČNIH STRANK

68. člen

(1) Vsakdo lahko da pobudo, predlagatelji iz 23. člena tega zakona pa zahtevo za oceno protiustavnosti aktov in delovanja političnih strank.

(2) V pobudi ali zahtevi morajo biti navedeni sporni akti oziroma dejanske okoliščine protiustavnega delovanja politične stranke.

(3) Ustavno sodišče protiustaven akt politične stranke z odločbo razveljavi, protiustavno delovanje politične stranke pa prepove z odločbo.

(4) Z dvotretjinsko večino glasov vseh sodnikov lahko ustavno sodišče odredi izbris politične stranke iz registra.

IX. ODLOČANJE O POTRĐITVI POSLANSKIH MANDATOV

69. člen

(1) Kandidat ali predstavnik liste kandidatov, katerega pritožbo zoper odločitev volilne komisije, ki lahko vpliva na potrditev poslanskih mandatov, je državni zbor v postopku potrditve poslanskih mandatov zavrnil, lahko vloži pritožbo na ustavno sodišče. Pritožbo lahko vloži tudi kandidat, ki je bil na podlagi odločitve volilne komisije izvoljen, pa državni zbor njegovega mandata ni potrdil.

(2) Rok za vložitev pritožbe iz prejšnjega odstavka je 8 dni od dneva odločitve državnega zbora.

(3) Če ustavno sodišče ugotovi, da je pritožba utemeljena in da je odločitev državnega zbora v nasprotju z ustavo ali zakonom, razveljavi odločitev državnega zbora in odloči, ali se poslanski mandat potrdi ali ne.

X. MNENJE O SKLADNOSTI MEDNARODNE POGODBE Z USTAVO

70. člen

Na predlog predsednika republike, vlade ali tretjine poslancev državnega zbora daje ustavno sodišče v postopku ratifikacije mednarodne pogodbe mnenje o njeni skladnosti z ustavo. Mnenje sprejme ustavno sodišče na nejavni seji.

XI. MATERIALNI IN DRUGI POGOJI ZA DELO SODNIKOV

1. Plača in nadomestila

71. člen

Predsednik ustavnega sodišča ima pravico do plače in funkcijskega dodatka v višini, ki se določi za predsednika državnega zbora. Sodnik ustavnega sodišča ima pravico do plače in funkcijskega dodatka v višini, ki se določi za podpredsednika državnega zbora. V sorazmerju s plačo sodnika ustavnega sodišča določi ustavno sodišče plačo sekretarju ustavnega sodišča.

72. člen

Sodnik ustavnega sodišča ima pravico do nadomestila plače v višini plače za čas letnega dopusta.

2. Delovna doba in socialno zavarovanje

73. člen

Sodniku ustavnega sodišča se šteje čas opravljanja funkcije v delovno dobo. Sodnik ustavnega sodišča je v času opravljanja funkcije socialno zavarovan po predpisih o socialnem zavarovanju, ki veljajo za osebe v delovnem razmerju.

3. Drugi osebni prejemki in povračila

74. člen

- (1) Sodnik ustavnega sodišča ima pravico:
- do povračila stroškov za prevoz na delo in z dela,
 - do povračila stroškov v zvezi s službenimi potovanji (dnevnice, stroški prevoza, stroški prenočevanja),
 - do regresa za prehrano med delom,
 - do regresa za letni dopust,
 - do nadomestila za ločeno življenje,
 - do povračila stroškov prevoza ob dela prostih dnevih iz kraja, kjer ima službeno stanovanje, do kraja stalnega prebivališča in nazaj,
 - do povračila stroškov selitve iz kraja stalnega prebivališča v kraj, kjer ima službeno stanovanje, in nazaj,
 - do povračila stroškov za izobraževanje,
 - do jubilejne nagrade,
 - do odpravnine ob odhodu v pokoj.

(2) Pogoje in višino prejemkov in povračil iz prejšnjega odstavka določi ustavno sodišče.

4. Dopusti

75. člen

(1) Sodnik ustavnega sodišča ima pravico do letnega dopusta v trajanju 40 delovnih dni.

(2) Sodnik ustavnega sodišča ima pravico do izrednega plačanega dopusta do 7 delovnih dni v posameznem koledarskem letu zaradi osebnih razlogov.

(3) V izjemnih primerih se lahko sodniku ustavnega sodišča odobri izredni dopust do 30 dni v koledarskem letu.

(4) Primere in pogoje iz prejšnjih odstavkov določi ustavno sodišče.

5. Pravice sodnikov ustavnega sodišča po prenehanju funkcije ustavnega sodnika

76. člen

Sodnik ustavnega sodišča, ki je do izvolitve opravljal funkcijo sodnika sodišča ali drugo trajno funkcijo v državnem organu, ima po prenehanju funkcije sodnika ustavnega sodišča pravico nadalje opravljati prejšnjo funkcijo, če izpolnjuje pogoje za opravljanje te funkcije in če v treh mesecih po prenehanju funkcije sodnika ustavnega sodišča sporoči pristojnemu organu, da želi nadalje opravljati prejšnjo funkcijo.

77. člen

Sodnik ustavnega sodišča, ki je bil do izvolitve v delovnem razmerju v državnem organu oziroma v javnem podjetju in javnem zavodu, ima pravico, da se v treh mesecih po prenehanju funkcije sodnika ustavnega sodišča vrne na delo, ki ga je opravljal, ali na drugo delo, ki ustreza vrsti in stopnji njegove strokovne izobrazbe.

78. člen

(1) Sodnik ustavnega sodišča, ki mu je prenehala funkcija in iz objektivnih razlogov ne more nadaljevati z opravljanjem prejšnje funkcije ali dobiti druge ustrezne zaposlitve in ne izpolnjuje minimalnih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine brez zmanjšanja v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma s posebnimi predpisi, v katerih je urejena pravica do starostne pokojnine, ima, dokler ne začne opravljati funkcije, se ne zaposli ali začne opravljati pridobitne dejavnosti oziroma dokler ne izpolni navedenih pogojev za upokožitev, pravico do nadomestila plače v višini 80 odstotkov zadnje mesečne plače, ki jo je prejel, ko je opravljal funkcijo sodnika ustavnega sodišča, vendar najdlje eno leto od prenehanja te funkcije. Če je sodnik ustavnega sodišča namesto zadnje plače prejel nadomestilo, se nadomestilo plače iz tega člena odmeri od zadnje mesečne plače, ki bi jo prejel, če bi opravljal funkcijo.

(2) Pravica do nadomestila plače iz prejšnjega odstavka se lahko podaljša do izpolnitve pogojev za upokožitev, navedenih v prejšnjem odstavku, vendar najdlje še za eno leto.

(3) Čas prejemanja nadomestila plače se sodniku ustavnega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, šteje v pokojninsko dobo. V tem času je socialno zavarovan po predpisih, ki urejajo socialno zavarovanje oseb v delovnem razmerju, ob upokožitvi pa mu pripada pravica do odpravnine.

(4) Sodnik ustavnega sodišča, ki mu je funkcija prenehala pred potekom enega leta od izvolitve v državnem zboru, nima pravice do nadomestila plače.

78.a člen

(1) O pravici do nadomestila plače in obveznostih v zvezi z nadomestilom po tem zakonu odloča predsednik ustavnega sodišča. Zoper odločitev predsednika ustavnega sodišča je dovoljen ugovor v roku osmih dni od vročitve odločbe. O ugovoru odloči ustavno sodišče na nejavni seji.

(2) Za uveljavljanje pravice do nadomestila plače mora sodnik ustavnega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, najkasneje v 15 dneh po prenehanju funkcije predložiti ustavnemu sodišču vlogo za uveljavljanje pravice do nadomestila plače in dokazila o izpolnjevanju pogojev za njeno pridobitev. V primeru nemožnosti vrnitve na funkcijo ali na delovno mesto v okviru prejšnjega delodajalca, mora izkazati, zakaj vrnitev ni mogoča. Ustavno sodišče odloči v roku 14 dni.

(3) Pravica do prejemanja nadomestila plače preneha, če sodnik ustavnega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, pred potekom obdobja, za katerega mu pripada nadomestilo plače, začne opravljati drugo funkcijo, se zaposli, prične opravljati pridobitno dejavnost ali izpolni minimalne pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine brez zmanjšanja v skladu s predpisi, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma v skladu s posebnimi predpisi, v katerih je urejena pravica do starostne pokojnine.

(4) Sodnik ustavnega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, mora v času prejemanja nadomestila plače obvestiti ustavno sodišče o vseh izplačanih prejemkih iz naslova opravljanja dela najkasneje v sedmih dneh po prejetem plačilu. Za prejete zneske po plačilu davkov in obveznih prispevkov se sodniku ustavnega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, zniža znesek nadomestila plače, ki mu pripada v skladu s prvim ali drugim odstavkom prejšnjega člena, kar se obračuna pri prvem naslednjem izplačilu nadomestila plače.

(5) Sodnik ustavnega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, v času prejemanja nadomestila plače ne sme sklepati dogovorov o odloženih plačilih ali drugih podobnih dogovorov, ki bi bili v nasprotju z namenom pravice do nadomestila plače.

(6) Če sodnik ustavnega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, ravna v nasprotju s četrtem ali petim odstavkom tega člena, preneha pravica do nadomestila plače in mora vrniti zneske nadomestila plače, ki so bili prejeti neupravičeno.

(7) Nadomestila plače, prispevki za socialno zavarovanje in odpravnine se izplačujejo iz proračunskih sredstev ustavnega sodišča.

(8) Z globo v višini 1.000 eurov se za prekršek kaznuje sodnik ustavnega sodišča, ki mu je prenehala funkcija, če v času prejemanja nadomestila plače ne obvesti pristojni organ iz prvega odstavka tega člena o vseh prejemkih iz naslova opravljanja dela (četrty odstavek tega člena) ali, če v času prejemanja nadomestila plače sklene dogovor o odloženem plačilu ali drug podobni dogovor (peti odstavek tega člena).

(9) Proračunski inšpektorji izvajajo nadzor nad izvajanjem določb četrtega in petega odstavka tega člena ter odločajo o prekrških.

6. Plače, nadomestila ter drugi osebni prejemki in povračila v službah ustavnega sodišča

79. člen

Za pravice generalnega sekretarja ustavnega sodišča do nadomestil ter drugih osebnih prejemkov in povračil ter o drugih pravicah se smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo te pravice za funkcionarje v državnih organih.

XII. PREDLAGANJE KANDIDATOV IZ REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SODNIKA EVROPSKEGA SODIŠČA ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

(prenehalo veljati)

80. člen

(prenehal veljati)

Zakon o ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. [15/94](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»XIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

81. člen

Postopki, začeti do uveljavitve tega zakona, se nadaljujejo po določbah tega zakona, s tem da predlagatelji po prejšnjih predpisih obdržijo položaj predlagatelja.

82. člen

Ustavne pritožbe, vložene do uveljavitve tega zakona, se štejejo kot pravočasne, dovoljene so zoper posamične akte, izdane po uveljavitvi ustave Republike Slovenije.

83. člen

Do ustanovitve računskega sodišča opravlja nadzor nad uporabo sredstev za financiranje ustavnega sodišča Služba družbenega knjigovodstva Slovenije.

84. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, prenehajo veljati zakon o postopku pred ustavnim sodiščem SRS (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76), zakon o plačah sodnikov ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 10/93) in 8. člen zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 48/92).

85. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o predlaganju kandidatov iz Republike Slovenije za sodnike mednarodnih sodišč – ZPKSMS (Uradni list RS, št. [64/01](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»10. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustavnem sodišču – ZUstS-A (Uradni list RS, št. [51/07](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

38. člen

(1) Postopki v zadevah, v katerih do uveljavitve tega zakona ustavno sodišče še ni odločilo, se po njegovi uveljavitvi nadaljujejo po določbah tega zakona.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se tretji odstavek 24. člena zakona ne uporablja za odločanje o zadevah, v katerih so bile vloge vložene pred uveljavitvijo tega zakona.

(3) Če je pred uveljavitvijo tega zakona ustavno sodišče sprejelo v obravnavo ustavno pritožbo, odloči o njeni utemeljenosti ne glede na 55.a in 55.b člen zakona.

(4) Ustavno sodišče uskladi svoj poslovnik z določbami tega zakona najkasneje do 30. septembra 2007. Do tedaj se uporabljajo določbe Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 93/03 in 98/03 – popravek) in Pravilnika o notranji organizaciji in pisarniškem poslovanju Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 93/03), kolikor niso v neskladju s tem zakonom.

39. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati:

- drugi odstavek 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 86/04 in 113/05 – ZInfP),
- 13. člen Zakona o Informacijskem pooblaščenca (Uradni list RS, št. 113/05).

40. člen

Ta zakon začne veljati 15. julija 2007.«.

Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o ustavnem sodišču – ZUstS-B (Uradni list RS, št. [109/12](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»KONČNA DOLOČBA

3. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.